

**Témy dizertačných prác pre prijímacie konanie 2018/2019**  
**doktorandské štúdium Katolícka teológia**

**Školiteľ: doc. ThLic. Mgr. Miloš Lichner SJ, D.Th.**

**Transformačná sila utrpenia. Teológia kríža v živote a diele Arnolda Janssen**

*The transformative force of suffering. Theology of the Cross in the Life and Work of Arnold Janssen*

**Anotácia:** Arnold Janssen (1837-1909) výrazným spôsobom prispel k rozvoju svetových misií na konci 19. a začiatku 20. storočia. Zrod a obrovský rozmach jeho diela bol sprevádzaný realitou kríža, ktorá bola spoločným menovateľom každého jeho úsilia. V práci poukážeme na jej premieňajúci vplyv. Zosystematizujeme pramene jeho veľkých námah, utrpení a obiet pri realizácii misijnej myšlienky a poukážeme na jeho kapacitu v problémoch doby vidieť znamenia čias. Lektúrou ním zanechaných náčrtov kázni, prednášok, príhovorov a iných písomností preskúmame základné črty jeho spirituality a jeho chápanie teológie kríža. Štúdium listov adresovaných misionárom nám pomôže predstaviť Arnolda Janssen ako kvalifikovaného poradcu, učiteľa i sprievodcu mnohých misionárov, ktorý sa formoval a dozrieval v tieni kríža a ktorý svoju skúsenosť v pozícii generálneho predstaveného vložil do služby svojim duchovným synom a dcéram.

**Annotation:** *Arnold Janssen (1837-1909) greatly contributed to the development of missions in the world in the late 19th and early 20th century. The beginning and the enormous growth of his work was accompanied by the reality of the cross, which was a common factor of his every effort. The thesis brings forth its transformative influence. It also provides the systematic study of the sources of his great efforts, sufferings and sacrifices in the realization of the missionary idea, and his ability to point out the problems of time and to see in them the signs of time. The basic features of his spirituality and his understanding of the theology of the cross are examined in the work by a reading of the sketches of his homilies, lectures, speeches and other writings. The study of his letters addressed to the missionaries helps one to see Arnold Janssen as a qualified counselor, teacher and guide to many missionaries around the world, who was formed and matured in the shadow of the cross, and who put his experience as a general superior into the service of his spiritual sons and daughters.*

**Školiteľ: doc. ThLic. Mgr. Miloš Lichner SJ, D.Th.**

**Eschatologická spiritualita v diele kardinála Tomáša Špidlíka SJ so zameraním na vplyv vybraných duchovných autorov kresťanského Východu**

*Eschatological spirituality in the work of Cardinal Tomáš Špidlík SJ with focus on the influence of selected spiritual authors of the Christian East*

**Anotácia:** Kardinál Tomáš Špidlík SJ významnou mierou prispel k odbornému i ľudskému prepojeniu kresťanského Východu a Západu. Jeho zásluhou vynikla špecifickosť slovanskej spirituality a duchovný odkaz sv. Cyrila a Metoda, významný pre naše prostredie nielen v dnešnej dobe. V diele kardinála Špidlíka patrí medzi relevantné témy aj eschatológia. Významným zdrojom inšpirácie je preňho východokresťanská eschatologická spiritualita, rozpracovaná najmä v tvorbe ruských autorov. Cieľom navrhovanej dizertačnej práce je analyzovať vplyv vybraných duchovných autorov (predovšetkým Vladimíra Solovjova a Sergeja Bulgakova) na eschatologickú spiritualitu v diele kardinála Špidlíka, špecifikovať, ktoré aspekty z ich myslenia čerpal, ako ich rozvinul a v čom je jeho eschatologické videnie otvorené ako výzva pre súčasnosť a budúcnosť. Ak platí vízia V. Solovjova i kardinála Špidlíka a ďalších, že nadchádza éra Slovanov (a hlboká kríza západnej civilizácie to potvrdzuje), stáva sa téma dizertačnej práce výsostne aktuálnou.

**Annotation:** *Cardinal Tomáš Špidlík SJ contributed to both professional and human connection between the Christian East and the West in a significant way. Due to his effort, the uniqueness of Slavic spirituality and the spiritual message of Ss. Cyril and Methodius significant to our environment not only in current times, excelled. The work of Cardinal Špidlík also includes eschatology as a relevant topic. Eastern Christian eschatological spirituality, elaborated mainly in the writings of Russian authors, represents a crucial source of his inspiration. The aim of the submitted PhD thesis is to analyze the impact of selected spiritual authors (particularly Vladimir Solovjov and Sergej Bulgakov) on eschatological spirituality in the work of Cardinal Špidlík, to specify the aspects of their thinking he used as an inspiration, the way he developed them, and to define in which points his eschatological vision is open as a challenge for both presence and future. If the vision of a forthcoming era of the Slavs supported by V. Solovjov, Cardinal Špidlík and others is true (and the deep crisis of western civilization confirms it), the topic of this PhD thesis becomes eminently well-timed.*

**Školiteľ: prof. PhDr. Róbert Letz, CSc.**

**Perzekúcia rehole verbistov v rokoch 1945 – 1968**

*Persecution of the Society of the Divine Word congregation in 1945 – 1968*

**Anotácia:** Cieľom predkladanej doktorandskej práce je preskúmať a opísať perzekúciu rehole verbistov, t.j. Spoločnosti Božieho Slova zo strany štátu a štátnych orgánov v rokoch 1945-1968 v bývalom Československu. Táto perzekúcia tvorila súčasť zásahu štátu voči katolíckej cirkvi (ako aj iným cirkvám) v rámci triedneho boja, ktorý predstavoval charakteristickú črtu vtedajšieho totalitného režimu. Práca sa zameriava predovšetkým na perzekúciu - postih personálny, t.j. zásah voči jednotlivcom za verejnú činnosť, obmedzovanie pohybu a vycestovania do zahraničia (roky 1945-1950). Následne po pokuse o likvidáciu rehoľného života v Československu popisuje zásah proti reholi ako spoločenstvu i jednotlivcom (roky 1950-1968). Nosnou témou je tzv. „monsterproces“ s verbistami v roku 1961, ktorý tvoril súčasť celoplošného zásahu proti rehoľiam začiatkom 60.-tych rokov minulého storočia. Práca mapuje i hospodársky postih rehole - konfiškáciu a vyvlastnenie majetku, či postupné obmedzovanie verejného pôsobenia, t.j. obmedzenie a zákaz vydávania tlačovín.

**Annotation:** *The aim of the given thesis is to investigate and describe the persecution of Congregation and members of the Society of Divine Word by the state and its authorities in 1945-1968 in the former Czechoslovakia. The persecution represented the part of the state's intervention against Catholic Church (among other churches) in terms of the class struggle – a characteristic feature of the totalitarian regime.*

*The work primarily focuses on personal persecution, intervention of an individual for public activities, restriction of movement and travelling abroad (1945-1950). After the attempt for destruction of religious life in Czechoslovakia in 1950 it aims to describe the intervention against the Congregation as a community and also individual persecution (1950-1968). The main theme of the thesis is the "monsterprocess" with members of the Society of the Divine Word in 1961 – the part of the state intervention against religious congregations in the early 1960s. The work also focuses on the economic intervention – namely property confiscation and expropriation, and the gradual restriction of public activities - restriction and prohibition of printed publications.*

**Školiteľ: doc. ThDr. Andrej Filipek, PhD.**

**Malé židovské sviatky a ich mesianistické zavŕšenie**

*The small Jewish feasts and their messianic fulfilment*

**Anotácia:** Hlavný cieľ práce bude skúmať sviatky Róš-Hašana (Sviatok trúb), Jóm Kipur (deň zmierenia), Chanuka a Purím a zistiť, ako sa zavŕšili v Mesiášovi, prípadne v kresťanstve (napr. Vianoce). Židovské sviatky nám poskytujú mnoho predobrazov, ktoré majú mesianistické zavŕšenie. Tieto Božie sviatky ustanovil Pán a chcel, aby ich jeho ľud oslavoval. Je to pripamätanie si starých udalostí, ktoré však nie sú mŕtve, ale stále živé, ako ich vlastný autor – Boh je živý. Pri sviatkoch ožívajú jeho spásonosné činy a stávajú sa tak skutočným prameňom vody, pitie z ktorého môže voviesť človeka do nového života a pomôcť pochopiť veriacim korene svojej viery.

**Annotation:** *The main aim of the thesis will be to research the feast of Rosh-Hashanah (The Feast of Trumpets), Yom Kippur (The Day of Atonement), Chanukah and Purim and find out how they were fulfilled in Messiah, possibly in Christianity (e. g. Christmas). The Jewish feasts give us a lot of prototypes, which have messianic fulfilment. These God's feasts were appointed by the Lord himself and he wanted, that they will be celebrated by his people. It is a recall of old events, which are not death, however, but living and vital, how their own author – God is. At the time of the feasts the salvation deeds are revived and they become the real well of water, drinking from which can lead the man into a new life and help believers to understand the roots of their faith.*

**Školiteľ: doc. ThDr. Jozef Kyselica, PhD.**

**Hnutie „Equipes Notre – Dame“ a jeho program uplatnenia zásad sviatosti manželstva v každodennom živote kresťanských manželov**

*The movement „Equipes Notre – Dame“ and its program of implementing the principles of the sacrament of marriage in the everyday life of christian married couples*

**Anotácia:** Práca má za cieľ sa venovať sviatosti manželstva a pastoračnému modelu hnutia „Equipes Notre-Dame“ (skupiny Panny Márie) starostlivosti o život kresťanských manželov. V prvej kapitole chceme teologicky a dejinne podložiť sviatosť manželstva na základe učenia Cirkvi, jej dokumentov a encyklik a jej miesto v rámci života kresťanského spoločenstva. Druhá kapitola sa bude venovať spoločenstvu veriacich manželov „Equipes Notre-Dame“ – vzniku hnutia, jeho cieľom a víziám, spiritualite a osobnostnému profilu zakladateľa. Tretia kapitola ponúka konkrétne pastoračné aplikácie pre prácu s manželskými párami v rámci hnutia. Štvrtá kapitola uvádza prínos hnutia „Equipes Notre-Dame“ pre krízové oblasti partnerského spolunažívania.

**Annotation:** *Our aim is to pursue the sacrament of marriage and the pastoral model of the movement „Equipes Notre-Dame“ (teams of Our Lady) of the care for christian married couples. In the first chapter we would like to research the sacrament of marriage on the base of the teaching of the Church, its documents, encyclics and its place in the life of the christian community. The second chapter deals with the community of christian married couples „Equipes Notre-Dame“ – the origins of the movement, its goals, visions, spirituality and personal profile of its founder. The third chapter offers concrete pastoral applications for the work with married couples within the frame of the movement. The fourth chapter states the contribution of the movement „Equipes Notre-Dame“ for areas of crisis of living in couples.*

**Školiteľ: Prof. ThDr. Stanislav Vojtko, PhD.**

**Pavlova vízia manželstva (a rodiny) v listoch 1Kor, Kol, Ef, 1 Tim**

*Paul's vision of marriage (and family) in 1 Corinthians, Col., Eph, 1 Tim.*

**Anotácia:** Komparatívnou metódou spracovať vízie apoštola Pavla o manželstve (a rodine) v uvedených listoch; charakterizovať ich spoločné a odlišné črty. Extrahovať z Pavlovej teológie základné princípy zdravého fungovania manželského vzťahu, pomocou ktorých sa môžu manželské páry vyhnúť predvídateľným krízam; príp. riešiť tie nepredvídané.

**Annotation:** *To process the Apostle Paul's visions of marriage (and family) outlined in these letters, using the comparative method; define their common and different features. To extract from Paul's theology the basic principles of a healthy marital relationship functioning which might help married couples avoid predictable crises or deal with the unexpected ones.*

**Školiteľ: Prof. ThDr. Stanislav Vojtko, PhD.**

**Kresťanské manželstvo ako znak zmluvy Krista a Cirkvi**

*Christian marriage as a sign of the covenant between Christ and the Church*

**Anotácia:** Podat' analýzu biblických vzťahov: Boh – Izrael; Kristus – Cirkev; muž – žena ako teologického základu sviatostného manželského zväzku. Porovnať pohľad Jána Pavla II. na sviatosť manželstva podľa jeho teológie tela a využiť tento bohatý teologický potenciál pre stanovenie praktických východísk pre obnovu kresťanského manželstva v súčasnej dobe, ktorá sprofanovala a oklieštila Bohom chcený vzťah muža a ženy.

**Annotation:** *To analyze the biblical relationships: God - Israel; Christ - the Church; male - female as the theological basis of the sacramental marital bond. To compare the view of John Paul II. on sacramental marriage in his theology of the body and to utilize this rich theological potential for establishing practical background for the renewal of Christian marriage in the present, when the God willed relationship between a man and a woman has been profaned and curtailed.*

**Školiteľ: Prof. ThDr. Stanislav Vojtko, PhD.**

**Netolizmus ako významný sociálno-patologický jav u mladej generácie 21. storočia a jeho riešenie pomocou aktuálneho učenia Cirkvi**

*Netolism as significant socio-pathological phenomenon among the young generation of the 21st century and its solution using the current teaching of the Church*

**Anotácia:** Objasniť novodobú problematiku netolizmu (závislosť od internetu) z viacerých aspektov (sociálny, psychologický, medicínsky, pedagogický aspekt). S využitím exploratívnych metód získať obraz o tejto závislosti v určitej stanovenej vzorke mladých ľudí priamo od nich; resp. aj od ich rodičov alebo pedagógov. Pomocou dokumentov Cirkvi (najmä Familiaris consortio a Amoris laetitia) a nových usmernení kongregácií vypracovať návrhy na preventívne (príp. aj represívne) riešenie daného problému – najmä v rodine, v škole alebo vo farskom spoločenstve.

**Annotation:** *To clarify the modern issue of netolism (Internet addiction) from several aspects (social, psychological, medical, pedagogical aspect). By the means of exploratory methods used in a certain specified sample of youth to get a picture of this addiction directly from them or from their parents or teachers. To prepare proposals on preventive (and / or repressive) approaches to the issue - especially in the family, at school or in a parish community based on the documents of the Church (especially Familiaris Consortio and Amoris Laetitia) and new congregations guidelines.*



**Školiteľ: doc. SoDr. Šimon Marinčák, PhD.**

**Interakcia sakrálneho priestoru a ceremoniálu**

*Interaction of the Sacral Space and the Ceremonial*

**Anotácia:** Hoci dnes sa sakrálny priestor prispôsobuje liturgickým požiadavkám, v minulosti to bolo naopak. Chrámová architektúra mala výrazný podiel na formovaní bohoslužobného rituálu, čo sa neskôr zachytilo v prvých liturgických knihách a prenieslo do novoveku ako liturgický obyčaj, zvyk a pravidlo.

**Annotation:** *Although nowadays the sacral space is usually being adapted to the liturgical demands, the practice of the past shows different approach. Church architecture seems to have a key role in the formation of liturgical ritual. This fact has later been recorded in the early liturgical books as a liturgical usage, custom, or rule.*

**Školiteľ: doc. SoDr. Šimon Marinčák, PhD.**

**Miesto liturgie v starovekých mníšskych regulách**

*The Place of the Liturgy in the Ancient Monastic Rules*

**Anotácia:** Staroveké mníšske reguly nám poskytujú množstvo údajov o liturgickej praxi prvých mníšskych komunít, o ich chápaní bohoslužby a jej miesta v živote monastického spoločenstva. Sú prameňom nielen pre dejiny liturgie, ale aj svedkom dobového chápania miesta liturgie v živote prvých mníšskych spoločenstiev.

**Annotation:** *Ancient monastic rules offer us variety of information regarding the liturgical practice of early monastic communities, as well as about their understanding of the worship and its place in the life of a monastic community. They are a source not only of the history of liturgy, but are also a witness to monastic understanding of a liturgy of time.*

**Školiteľ: doc. Ing. Bohdan Hroboň, PhD. MA**

**Jednota a diverzita v Korinte – Ranokresťanský spor ohľadom významu jedla obetovaného modlám**

*Unity and Diversity in Corinth - An Early Christian Dispute over the Significance of Idol Food*

**Anotácia:** Cieľom práce je objasniť diskusiu v Korinte zachytenú v 1 Kor 8-10 ohľadom jedla obetovaného modlám zameraním sa na dostupné argumenty samotných účastníkov diskusie. Základnými otázkami sú: Kto čím argumentuje? Aké sú argumenty? Aké záujmy sú jadrom týchto argumentov? Hypotézou výskumu je, že aj keď sociálne dôsledky konzumácie modlám obetovaného jedla nepochybne zohrávali rolu v ranokresťanskej korintskej diskusii, rôzne chápania dopadu monoteizmu na to, čo je obetované modlám, boli formované najmä tzv. Tripartitným napätím v 1 Kor 8-10.

**Annotation:** *The goal of the thesis is to clarify the debate in Corinth (1 Cor 8-10) surrounding food sacrificed to idols by focusing on the available arguments of the disputants themselves. My main questions are: Who argues what? What are the arguments? What concern is at the center of these arguments? The thesis statement of this study is that even though the social implications of idol food consumption played a role in the early Corinthian debate, the wider concern of the tripartite tension in 1 Corinthians 8-10 surrounds the different understandings of what implications monotheism bears for things sacrificed to idols.*

**Školiteľ: doc. ThDr. Jozef Tiňo, PhD.**

**Kúpna zmluva v Jer 32 podľa masoretského textu a Septuaginty. Štúdia dejín textu a praxe uzatvárania kúpno-predajných zmlúv Starovekého blízkeho východu.**

*A Deed of Purchase in Jer 32 According to the Masoretic Text and the Septuagint. Studies in the Textual History and the Contractual Practice in the Ancient Near East.*

**Anotácia:** Skutočnosť, že sa staroveký grécky preklad Knihy proroka Jeremiáša od hebrejského textu podstatne líši svojou dĺžkou a usporiadaním obsahu, je dnes všeobecne známa. V minulosti boli tieto rozdiely pripisované gréckemu prekladateľovi alebo/a dejinám transmisie gréckej formy tejto knihy. Vo svetle objavených kumránskych zvitkov sa neskôr postupne objavili viaceré štúdie, ktoré poukázali na možnosť, že dlhšia forma knihy zachovaná v masoretskom texte môže byť v skutočnosti výsledkom redakčných zásahov do textu. Kratšia forma knihy Jeremiáš v Septuaginte by mohla na pozadí gréckeho prekladu verne odrážať starší model hebrejského textu. Predmetom práce je v tomto zmysle porovnať rozdiely medzi hebrejskou a gréckou verziou na príklade narácie v Jer 32 a určiť ich prípadný význam pre pochopenie dejín textu knihy. V nadväznosti na to je tiež cieľom určiť možný vzťah Jeremiášovho právneho úkonu kúpy poľa k historickým kúpno-predajným zmluvám Starovekého blízkeho východu.

**Annotation:** *It is a well-known fact that the ancient Greek translation of the Book of Jeremiah differs significantly from the Hebrew text in length and in order of the contents. In the past, these differences had been attributed to interventions of the Greek translator or/and to the transmission history of the Greek form of the book. However, after Qumran discoveries a lot of studies have demonstrated that a longer text of some books found in the Masoretic corpus is due to later redactional activity, and that the shorter form of Jeremiah in the Septuagint may in fact point to a more ancient Hebrew text which served as a Vorlage for the Greek translation. The proposed dissertation will focus on the differences between the Hebrew and the Greek form of the narrative in Jer 32, and their possible significance for understanding the textual history of the book. The second objective of the dissertation is to determine how the deed of Jeremiah's purchase, as reflected by the two forms of the narrative, could be interpreted in the light of the historical evidence of contractual practice in the Ancient Near East.*

**Školiteľ: doc. ThDr. Jozef Tiňo, PhD.**

**Uzdravovanie a exorcismus v príbehoch Lukášovho evanjelia a Skutkov apoštolov**  
*Healing and Exorcism in the Stories of Luke-Acts*

**Anotácia:** Príbehy exorcizmu v Lukášovom stvárnení vzbudzovali len malú pozornosť exegetov Nového zákona, čo odsunulo tému exorcizmu na okrajovú pozíciu v teológii Nového zákona. Aplikovaním literárnej kritiky a sociologickej analýzy sa chce navrhnutá dizertácia zaoberať príbehmi exorcizmu nie ako samostatnými perikopami v synoptickej tradícii, ale ako naráciami, ktoré sú integrálnou časťou dvojzväzkového Lukášovho diela Lk a Sk.

**Annotation** *The Lucan rendition of the exorcism stories has attracted relatively little interest from scholars in the New Testament studies thus relegating exorcism to the outer margins of New Testament theology. The proposed dissertation will employ literary criticism and social sciences to study the exorcism stories not as units of Synoptic tradition but as an integral parts of the two-volume narrative Luke–Acts, suggesting that the exorcism stories enjoy an intermediate level of prominence that might be characterized as the narrative’s foreground.*